

DE KUNSTSCHILDER JAC VONK

ONDER auspiciën van de Stichting Beeldende Kunst Tentoonstellingen exposeert de in Limburg wonende schilder Jac Vonk, na lang zwijgen, de zalen van Kunsthandel Dejong te Maastricht, recente schilderijen tekeningen.

Getransponeerde geest van realiteit

Jac. Vonk is geen kunstenaar die publiciteit zoekt. Hij is veeleer iemand die, ver van alle moderne artistieke vormonrust en de daarmee gepaard gaande reclame-behoefte, in onopvallend stil, maar obstinaat werken, bezielt, zelfs gedreven door een zeer eigen visie en intentie, de dubbele levende wereld van werkelijkheid en geest intens beleeft. Waarbij zijn individuele artistieke strijd niet de vorm-zondermeer, noch de geest als exponent van de mens betreft, maar het transcendentalisme van de realiteit het transponeren van de werkelijkheid in de sfeer van een door eeuwen gevoede geest. Zowel de middeleeuwse religieuze geest, gevangen in volks-primitieve beelding, als de oerkrachten, waarnaar de latere Vlaamse, Latemse, primitieven tasten, vallen in Vonk's werk samen. En bepalen samen zijn persoonlijkheid en zijn stijl. En daarmee ook de keuze van zijn onderwerpen evenzeer als zijn palet. Van verfijning is in dit werk nergens sprake. Het is veeleer ruig-sponstaan, breed-geborsteld en steeds weer in een andere, landelijk - lyrische toon gerealiseerd. Want al is menig doek van deze kunstenaar in het rood-bruin van de barstende kracht tot leven gekomen, het zangerige groen-blauw blijft niet achter. Men zou er haast bij gaan spreken van een achter de primitieve vormgeving doorstralend artistiek raffinement. Waarbij zo nu en dan een volkse, oud landelijke humor te herkennen valt (Landschap met schoorsteenveger), naast een suggestieve religieuze kracht (zoals in Moeder en Kind of de prachtig gestyleerde boerderij Bommerich (met kruis).

De vrees dat Vonk in deze stijl, in deze beleving, in deze tendentie eenzijdig zou kunnen worden, kapt deze kunstenaar zelf af, door op zoek

te gaan naar nieuwe, verder-ontwikkelde vormoplossing, zoals in het doek „Kind in dorp”, waar hij in een spel van rode blokken experimenteert, of in het rijpe, briljante doek „Stilleven met vis”, waar hij in het ondiepe vlak zijn figuratieve elementen streng en boeiend in een sterke compositie samenbrengt.

Wat zijn tekeningen betreft, zij hebben nu eens het karakter van een studie, dan weer zijn ze loutere momenten van een artistiek handschrift (een der Canadese Landschappen) en tenslotte zijn ze zeer duidelijke uitingen van zijn bovenvermelde krachtige visie (de bijzonder knap gebrachte „Persische Kat).

Zo is deze tentoonstelling een waardevol nieuw bewijs geworden van een mooi gerijpt en rijk talent, dat, tengevolge van de „stilte” van de mens en kunstenaar Jac. Vonk, de laatste jaren ietwat in de vergetelheid geraakt was.

L.M.